

[Poul Schlüter.]

Jeg synes har skabt megen betryggelse omkring hans egen og justitsministeriets holdning til de spørgsmål, der nu er under drøftelse.

Det er naturligt også for min gruppe at slå fast under denne debat, at der i vort samfund skal være fuld ret til, at borgerne kan forsamle sig, og også fuld ret til, at de kan demonstrere fredeligt, og der skal også være fuld adgang til i vore dage at udfolde opfindsomhed, som kan føre til, at en politisk ytring eller en demonstration vækker opmærksomhed i offentligheden. Sådan har det altid været, sådan er det, og det skal der ikke ændres ved. Demonstrationsfriheden er et uundværligt led i et moderne folkestyre.

Men når det er sagt, vil vi også gerne føje til, at demokratiets og lovgivningens øvrige spilleregler også må følges. Anvendelse af vold mod personer eller ødelæggelse af værdier kan og må folkestyret ikke acceptere. Hvis man gjorde det, ville det indebære en betydelig risiko for, at vi skridtvis bevægede os tilbage til de former for politisk slagudveksling, der var så almindelige i vor verdensdel i 1930'erne.

Jeg vil derfor gerne slå fast, at selv den største overbevisning eller fanatisme omkring et standpunkts rigtighed kan ikke berettige til, at demonstranter anvender vold eller bryder de regler, som her i folketinget er fastsat med tilslutning i princippet af befolkningens store, overvældende flertal på valgdagen. Og det kan ikke hjælpe at lade sig presse væk herfra af en pression, som forsøges af nogle ganske få promise af befolkningen, som har opgivet at få succes på valgdagen eller igennem demokratiske ytringer i øvrigt. Jeg vægrer mig ved at tro, at ikke alle medlemmer af dette ting skulle være enige i denne opfattelse.

Vi har da også i årenes løb — ja, selv i den senere tid — oplevet adskillige politiske demonstrationer, som er forløbet fredeligt, ganske uden anvendelse af vold og uden ødelæggelse, men vi har også — især i den sidste

tid — oplevet farlige undtagelser fra denne regel. Det er, ligesom om et modefænomen, der har haft succes i sydligere europæiske lande, har bredt sig også til vore himmelstrøg. Om det nu kun er et modefænomen, kan vel kun fremtiden vise, men for mig at se er der i et demokratisk land noget uhyre farligt i den blanding af gøgl, af vold og politisk religiøsitet, som vi har oplevet eksempler på på det sidste. Enkelte af den sidste tids demonstrationer har jo haft en sådan karakter, at ligesom selve demonstrationens formål ganske er gået tabt; hvad det egentlig er, man har demonstreret for, har ikke mange hæftet sig ved, demonstrationens form har været det afgørende. Og man har ligesom et indtryk af, at adskillige af de dominerende blandt urostifterne slet ikke har bekymret sig om det faktum, at demonstrationens formål fortabtes, medens dens form blev hovedemnet. Det har ligesom været det antiparlamentariske træk i sig selv, som var målet. Jeg er glad for, at justitsministerens redegørelse har kunnet bekræfte, at der aldrig her i landet har været vanskeligheder omkring politiets indsats i forbindelse med demonstrationer, der har været lovlige.

Det er vist også berettiget at slå fast, at vi har en praksis i vort land for, at rammen for, hvad der er en lovlig demonstration, er uhyre vid. Det er jo praktisk taget alene de voldelige demonstrationer, som anses for at være eller rettere at blive ulovlige. Jeg tror også, man er nødt til at erkende, at det ligger i sagens natur, at politiets opgave under demonstrationer, der udarter voldeligt, er uhyre vanskelig. Det gælder jo ikke mindst, fordi der er grund til at tro, at et flertal af de demonstrerende ønsker, at demonstrationerne skal afvikles helt og fuldt fredeligt. Men derimod blandt de få — og det er formentlig de få — provokatører er der ønske om, og det er bevidst, og det er vel planlagt på forhånd, at volden og ødelæggelsen kommer frem i billedet. Og disse få provokatører, har jo initiativet i deres hænder. Og når så politiet må sætte ind for